

Kunsten at vejlede et andet menneske

- historien om fødslen af en antroposofisk praktikvejlederuddannelse

I mange år har praktikvejledermøderne på Rudolf Steiner Børnehaveseminariet og Københavnsområdet ledernetværksmøder for Rudolf Steiner-børnehaver og -vuggestuer arbejdet med, hvordan seminariet og institutionerne kan blive bedre til at uddanne Rudolf Steiner-pædagoger. Institutionerne har været enige om, at der er behov for en vejlederuddannelse til at højne de studerendes læring i praktikkerne, og på Sammenslutningen af Rudolf Steiner Børnehaver og Vuggestuers årsmøde i 2013 blev der fremlagt et forslag om at sammenslutningen etablerede en praktikvejlederuddannelse.

Dette har i udmøntet sig i, at der er blevet etableret en mandatgruppe, som nu er nået så langt, at der er nu udbydes en vejlederuddannelse i perioden august 2016 – januar 2017.

Projektgruppen har ansat en projektleder til sammen med gruppen at udvikle en antroposofisk praktikvejlederuddannelse som efteruddanner pædagoger til at give kvalificeret praktikvejledning. Projektets udviklingsfase finansieres af fondsstøtte og lign. Sammenslutningen af Rudolf Steiner Børnehaver og Vuggestuer har bidraget med kr. 15.000, Balder Fonden med kr. 15.000, seminariets støtteforening med kr. 30.000 og andre bidragsydere med kr. 15.000.

Hvad kan en antroposofisk praktikvejleder?

En antroposofisk praktikvejleder kan tilrettelægge, gennemføre og evaluere praktikophold for studerende fra Rudolf Steiner Børnehaveseminariet. Den studerende skal i løbet af uddannelsestiden på seminariet og praktikopholdene have mulighed for at udvikle sig til en kompetent Rudolf Steiner-pædagog. Arbejdet som Rudolf Steiner-pædagog kendetegnes ved at:

Rudolf Steiner-pædagogik udøves som en levende kunstart

Det betyder at pædagogen bestræber sig på at levendegøre sin handling (tale, sang, bevægelse, form) i samspil med kollegerne. Pædagogikken udøves altså både i form af et bevidsthedsarbejde hos den enkelte og som et virtuost samvirke mellem voksne, der arbejder sammen om en gruppe børn. Dette kan kun lade sig gøre ved at pædagogen engagerer sig med krop, sjæl og ånd i sit virke. Og dette læres ved at den studerende gennem praktikopholdet møder fagligt dygtige pædagoger, som er i stand til at erkende og formidle egen praksis, så den studerende finder ind i sin egen måde at udøve den pædagogiske kunst. Denne læringsproces må ske i respekt for det enkelte menneskes biografi og livsudfordringer.

Rudolf Steiner-pædagogik udøves ved at den voksne i hele sit væsen (tanke, følelse og vilje) virker som et forbillede for barnet

Gennem praktikopholdene skal den studerende lære at bruge sig selv som forbillede og virke som et centrum for barnet. Dette læres ved at den studerende løser pædagogiske arbejdsopgaver, iagttager praksis i fællesskabet, reflekterer over feedback fra kolleger og praktikvejleder, samt arbejder med at forvandle egen praksis. Praktikvejlederen tilrettelægger et forløb som muliggør denne læringsproces.

Rudolf Steiner-pædagogik udøves gennem at skabe et æstetisk og harmonisk miljø omkring barnet

Det betyder at pædagogen bruger sig selv og de forhåndenværende omgivelser til at skabe et miljø, hvor barnets livsvilje og -lyst styrkes i forhold til det alment menneskelige (sove, spise, lege, besørge, bevæge sig, glæde sig). Det sanselige miljø skabes ved brug af håndsværksmæssige, æstetiske og kunstneriske udtryk, og således skal vejlederen hjælpe den studerende med at udfolde et mangesidigt virke i løbet af praktikperioden.

Uddannelsens temaer

Uddannelsen giver deltagerne et tilbud om at lære kunsten at vejlede et andet menneske ud fra Rudolf Steiners menneskesyn. Det handler om at skabe et **menneskemøde** med et andet menneske (praktikanten), at lede en god samtale (**tale, lytte, forstå**) samt at varetage samtaler om konflikter og udfordrende emner. Vejlederen skal forstå, hvordan man fremmer selvstændig læring ved at give praktikanten relevante øvelsesmuligheder. En vejleder skal også være bevidst om, hvordan **forholdet mellem vejleder og studerende (den anden voksne)** skifter i forskellige situationer i hverdagen: Hvornår er man to ligeværdige voksne mennesker? Hvornår er vejlederen en fagligt kompetent voksen, som vejleder en anden voksen i et fag? Og hvornår er man som medmenneske respektfuld og ydmyg over for et andet menneskes livsudfordringer?

Uddannelsen præsenterer, **hvordan et voksent menneske lærer på forskellige alderstrin** i forhold til menneskets almene udvikling i syvårsperioder, og hvad man skal finde frem i sig selv for at vejlede mennesker i forskellige aldersgrupper. Læring foregår også som **en indre fordøjelses- og erkendelsesproces** i mennesket, og vejledning må tage udgangspunkt i hvor den studerende er i denne proces. Her må vejlederen arbejde med at **formidle erfaringer fra egen læring** af det pædagogiske arbejde. På uddannelsen arbejdes der med, hvad der **hindrer og fremmer læring** hos et menneske, samt hvordan man vejleder et andet menneske til at overvinde hindringer i en læringsproces.

Praktikvejledning handler også om at kunne formulere en **skriftlig udtalelse**, som skal give den studerende en nøgtern og ordentlig feedback i forhold til læringsmål for de forskellige praktikophold.

Uddannelsen sigter på at skabe en indre erkendelsesproces hos den, som vejleder andre i forhold til at finde egne styrker og udfordringer, samt på at klæde vejlederen på til det ydre arbejde i vejledningen, som handler om mødet med den studerende og at tilrettelægge konkrete læringsforløb.

Er uddannelse et krav?

Rudolf Steiner Børnehaveseminariet forventer, at praktikinstitutionerne i løbet af de næste par år sørger for at efteruddanne de pædagoger, som står for praktikvejledningen. Seminariet anbefaler en antroposofisk praktikvejlederuddannelse, men anerkender også uddannelser udbudt af de forskellige UC'ere, herunder praktikvejlederuddannelse med Marjatta-toning, som udbydes af University College Sjælland.

Seminariet følger her praksis inden for det pædagogiske område generelt, hvor der arbejdes med at forbedre de studerendes praktikophold gennem efteruddannelse af institutionernes praktikvejledere.

Uddannelsens form

Undervisningen foregår ud fra Rudolf Steiners impuls og menneskebillede, sådan at praktikvejledning både har en praktisk jordisk dimension, en social mellem menneskelig dimension og en åndelig dimension. Det er hensigten:

- at der ikke stilles større krav til læsestof og øvelser end hvad der er realistisk i en travl hverdag,
- at undervisningen hele tiden i sine eksempler og øvelser relaterer sig til konkrete situationer fra hverdagen,
- at der i undervisningen anvises praktiske løsninger, som man kan tage med hjem og bruge i hverdagen (eksempelvis tjeklister og arbejdsgangsbeskrivelser),
- at uddannelsen give inspiration til praktikvejlederens egen udvikling.

Uddannelsen er en efteruddannelse for voksne, så derfor må den enkelte deltager selv tage ansvar for at få mest muligt ud af undervisning gennem deltagelse, forberedelse og efterarbejde. Der er ikke eksamen eller krav om skriftligt arbejde knyttet til uddannelsen.

Praktisk information

Første uddannelseshold forventes at starte i august 2016 og slutte januar 2017. I løbet af perioden vil der være 6 uddannelsesdage, og det må forventes, at der for hver dag også skal afsættes en dag til forberedelse, øvelser, læsestof og refleksion. Deltagerne må afsætte tid til at bearbejde læringen for at få størst muligt udbytte af uddannelsesdagene.

Der udsendes en beskrivelse af uddannelsen til alle Rudolf Steiner-institutioner og Rudolf Steiner-skoler.

Hvornår: Tirsdage den 30. august, 20. september, 11. oktober, 1. november, og 22. november i 2016 samt tirsdag den 10. januar 2017.

Hvor: Kirsebærgården, Strandlodsvej 48, 2300 København S

Pris: 7.800 kr. for den første deltager – herefter 7.000 kr. for efterfølgende deltagere fra samme institution

Gå-hjem-møde: Kom til gå-hjem-møde på Rudolf Steiner Børnehaveseminarieret, Johannevej 20, 2920 Charlottenlund den 6. juni kl. 17-19 og hør mere om uddannelsen.

Tilmeldingsfrist: 1. juli 2016.

Mere information: www.praktikvejleder.dk

Mandatgruppen

Mandatgruppen består aktuelt af følgende medlemmer:

- Aida Jensen, Rudolf Steiner Børnehaven Klokkeblomst, Vangede
- Corinne Clausen, Waldorf Børnehaven Lille Bjørn, Farum
- Lillian Egholm, Rudolf Steinerbørnehaven Egernbo, Næstved
- Lise Lorentzen, Kirsebærgården – et Rudolf Steiner Børnehus, Amager
- Zilla Mørch Pedersen, Rudolf Steiner Børnehaveseminarieret

Mandatgruppen har ansat Heidi Hansen, som er uddannet cand. merc og antroposofisk heilpraktiker, til at lede projektets udvikling og fremdrift.